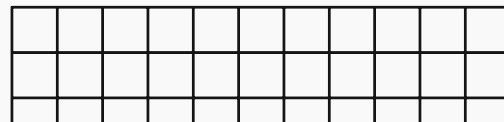

Digitální znalosti a dovednosti

Mgr. et Mgr. Natálie Terčová

CORE057 Člověk a digitální technologie

Kdo jsem?

Research specialist

Interdisciplinary Research Team on Internet and Society (IRTIS)

PhD student

Digital skills of children and adolescents

Founder

Internet Governance Forum (IGF) Czech Republic

Youth Envoy

International Telecommunication Union, United Nation

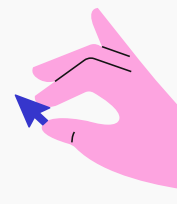
+ Ambassador for **Brave Movement** (ECLAG); **ICANN** Fellow & **EURALO**, **ISOC** and **WHO** member

Ending Child Sexual Abuse Online

Digitální dovednosti

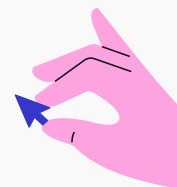
Digitální dovednosti

Schopnost využívat informační a komunikační technologie způsobem, který pomáhá dosahovat prospěšných a kvalitních výsledků v každodenním životě

zvýšit výhody používání ICTs

snížit potenciální rizika používání ICTs

(Helsper et al., 2020; ITU, 2018)

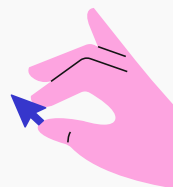

Digitální dovednosti

Věra
Pohlová,
72 let,
důchodkyně:

- Tyhle aféry
každého jenom
otravují. Já bych
všechny ty inter-
nety a počítače zakázala.

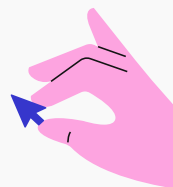

“Digitální média pronikla do každodenního života.

Ve vyspělých zemích se používání počítače stalo méně volbou životního stylu, ale stále více každodenní nutností.”

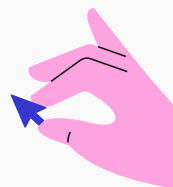
— Manuel Castells

“Žít bez počítače je stále obtížnější,
protože by člověk přicházel o stále více
příležitostí.”

— Alexander van Deursen & Jan van Dijk

Communication

Content Creation

Leisure

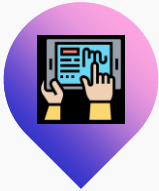

Work/Education

DIGITAL DIVIDE

„Digitální propast“ -> ekonomická a sociální nerovnost mezi skupinami osob

DIGITAL DIVIDE

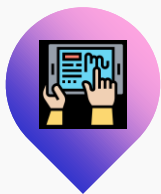

Přístup k digitálním
technologím

I. LEVEL

„Digitální propast“ -> ekonomická a sociální nerovnost mezi skupinami osob

DIGITAL DIVIDE

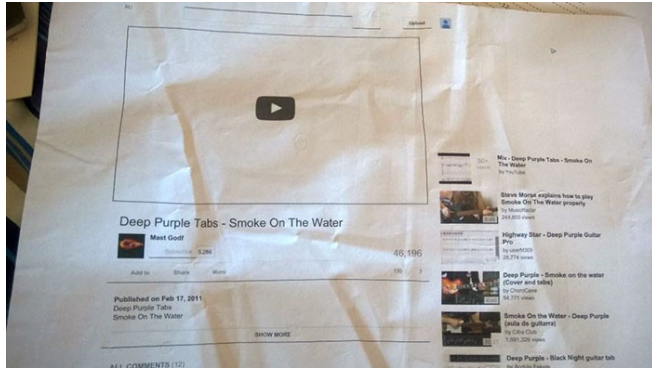

Přístup k digitálním
technologím

I. LEVEL

„Digitální propast“ -> ekonomická a sociální nerovnost mezi skupinami osob

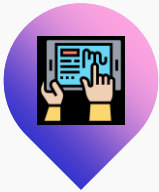
<http://ngm.nationalgeographic.com/visions-of-earth/visions-earth-2015/0915-brazil-butterfly-blizzard-670.jpg>

<http://content.time.com/time/magazine/article/0,9171,988489,00.html>

<http://mpgportraits.si.edu/MuseumNPG/code/emuseum.asp?style=Single¤trecord=1&page==search&profile=CAP&searchdesc=ObjectID%20is%20%8U&searchstring=ObjectID%20is%20%8U%20false%20false%20newvalues=1&n=ewstyleText&rawsearch=TermCN%20begins%20with%20AUT.AAA.AAC.AAD.AHA%20false%20false&newaction=searchrequest&newsearchdesc=Music>

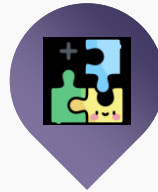
<http://www.telegraph.co.uk/culture/culturepicturegalleries/10243298/Ray-Charles-25-essential-songs.html?frame=2369292>

DIGITAL DIVIDE

Přístup k digitálním
technologím

I. LEVEL

Mezery v dovednostech
a používání

2. LEVEL

„Digitální propast“ -> ekonomická a sociální nerovnost mezi skupinami osob

Digital Immigrants

narození před rozšířením
digitálních technologií

Digital Natives

narození po rozšíření
digitálních technologií

Digital Immigrants

narození před rozšířením
digitálních technologií

Digital Natives

narození po rozšíření
digitálních technologií

Ne všechny děti, které se rodí
dnes, jsou automaticky
digitálními domorodci!

Digital Immigrants

narození před rozšířením
digitálních technologií

Digital Natives

narození po rozšíření
digitálních technologií

Ne všechny děti, které se rodí
dnes, jsou automaticky
digitálními domorodci!

COVID 19

COVID 19

COVID-19 donutil společnosti přijmout digitální nástroje, které byly plánovány až za pět let.

Toto rychlé tempo změn prohloubilo digitální propast a tím i sociální nerovnosti.

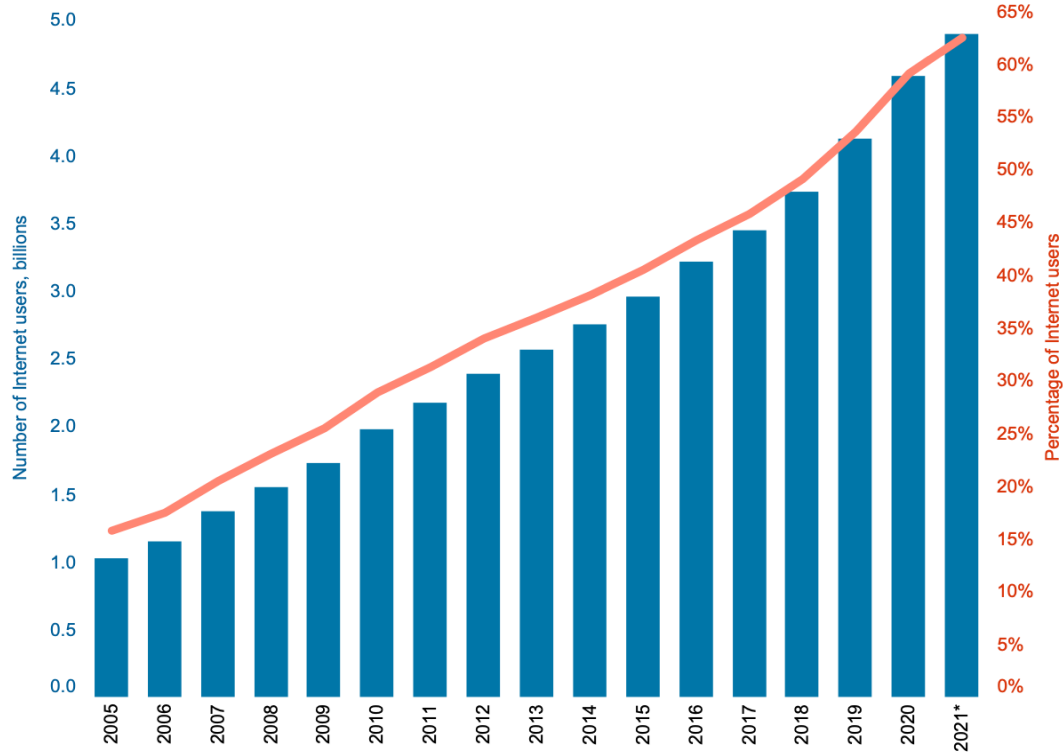
Zaměstnavatelé mohou tuto propast překlenout tím, že pracovníky rekvalifikují pro udržitelnou budoucnost práce.

(Henderson, 2021)

Internet uptake has accelerated during the pandemic

Individuals using the Internet

Source: ITU
* ITU estimate

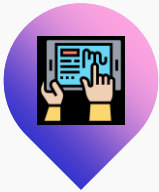

A **digital divide** was exposed during the pandemic with **60%** of adults lacking the digital skills required to work, learn and access critical services online.

Source: Global Risks Report 2021, World Economic Forum

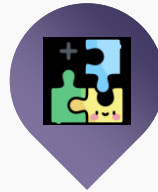

DIGITAL DIVIDE

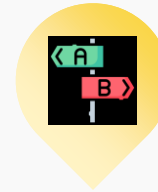
Přístup k digitálním
technologím

I. LEVEL

Mezery v dovednostech
a používání

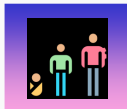
2. LEVEL

Rozdíly v "outcomes"

3. LEVEL

„Digitální propast“ -> ekonomická a sociální nerovnost mezi skupinami osob

Individuální charakteristiky

e.g., gender, věk, vzdělání + mental health?

Sociální vlivy

e.g., rodina, kamarádi, škola + country?

GENDER a usage

Celosvětově používá internet 62 % mužů
a 57 % žen.

V mnoha nejchudších zemích světa jsou
ženy stále digitálně marginalizovány.

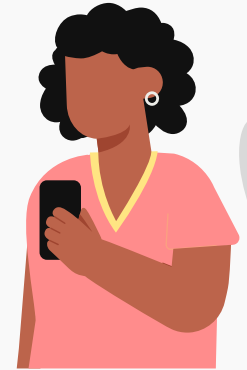
(ITU, 2021)

Gender digital divide

62 %

57 %

GENDER a skills

Chlapci tvrdí, že mají lepší digitální dovednosti než dívky, ale při použití výkonnostních testů se rozdíly mezi pohlavími neprojevují.

Obecně však gender neurčuje míru digital skills!

Ženy vykazují nižší úroveň zkušeností a dovedností v oblasti digitálních médií pouze v tradičních kulturách a v rozvojových zemích s menšími socioekonomickými příležitostmi.

SOCIAL DESIRABILITY

A photograph showing two women in a room. One woman, wearing a red headscarf and a blue dress, is pointing at a laptop screen. The other woman, wearing a patterned top, is looking at the screen. The background is a simple room with a wooden door and a shelf.

DIGITAL GIRLS

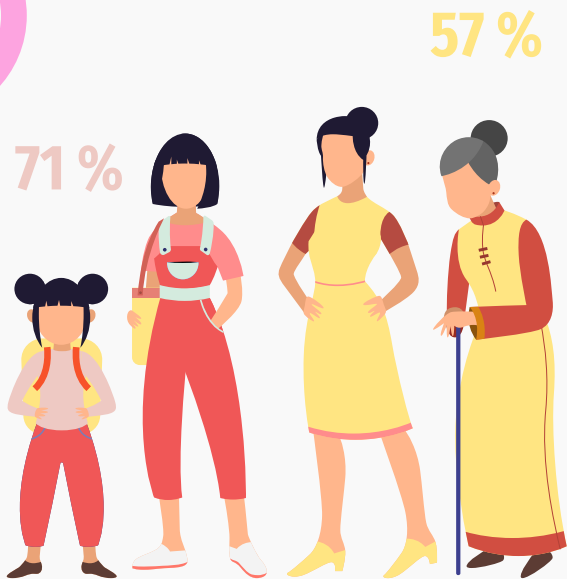
**BRIDGING THE
DIGITAL GENDER DIVIDE**

VĚK a usage

=> generational gap

71 % světové populace ve věku 15-24 let používá internet, zatímco v ostatních věkových skupinách je to 57 %.

V celosvětovém měřítku se v roce 2020 mladí lidé připojovali 1,24krát častěji než zbytek populace

VĚK a skills

Existují přesvědčivé důkazy, že digitální dovednosti dětí se s věkem zlepšují.

Zároveň lidé středního a staršího věku překonávají v informačních a strategických digitálních dovednostech mladou generaci

(van Deursen & van Dijk, 2014)

VZDĚLÁNÍ

Věk a vzdělání jsou nejdůležitějšími proměnnými souvisejícími s nerovnostmi v dovednostech.

Čím vyšší jsou studijní výsledky dítěte, tím lepší jsou jeho digitální dovednosti.

Pokud je ve školách větší dostupnost ICTs, digitální dovednosti dětí bývají lepší.

SES

Děti z domácností s vyšším socioekonomickým statusem mají vyšší digitální dovednosti.

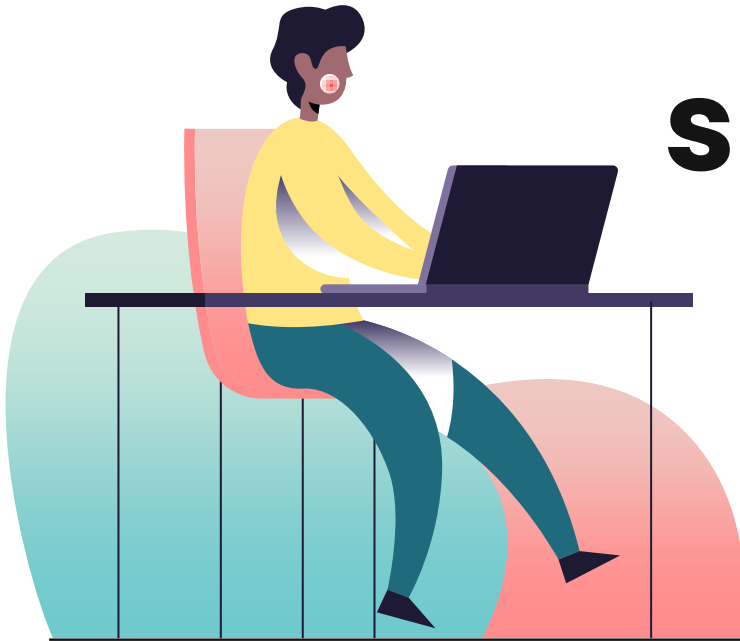
ETNICITA

Občas jsou pozorovány nerovnosti v dovednostech mezi různými etnickými skupinami.

Ve Spojených státech vykazují lidé hispánského, indiánského nebo afroamerického původu nižší úroveň digitálních dovedností než Američané asijského nebo anglosaského původu.

Jsou digitální dovednosti spásný všelék?

Spoiler: nejsou

Lidé s více skills
využívají více online
příležitostí

Lidé s více skills
využívají více online
příležitostí

Ti, kteří tráví více
času online, se
setkávají s více riziky

Lidé s více skills
využívají více online
příležitostí

Ti, kteří tráví více
času online, se
setkávají s více riziky

Více skilled lidé jsou
více ohroženi

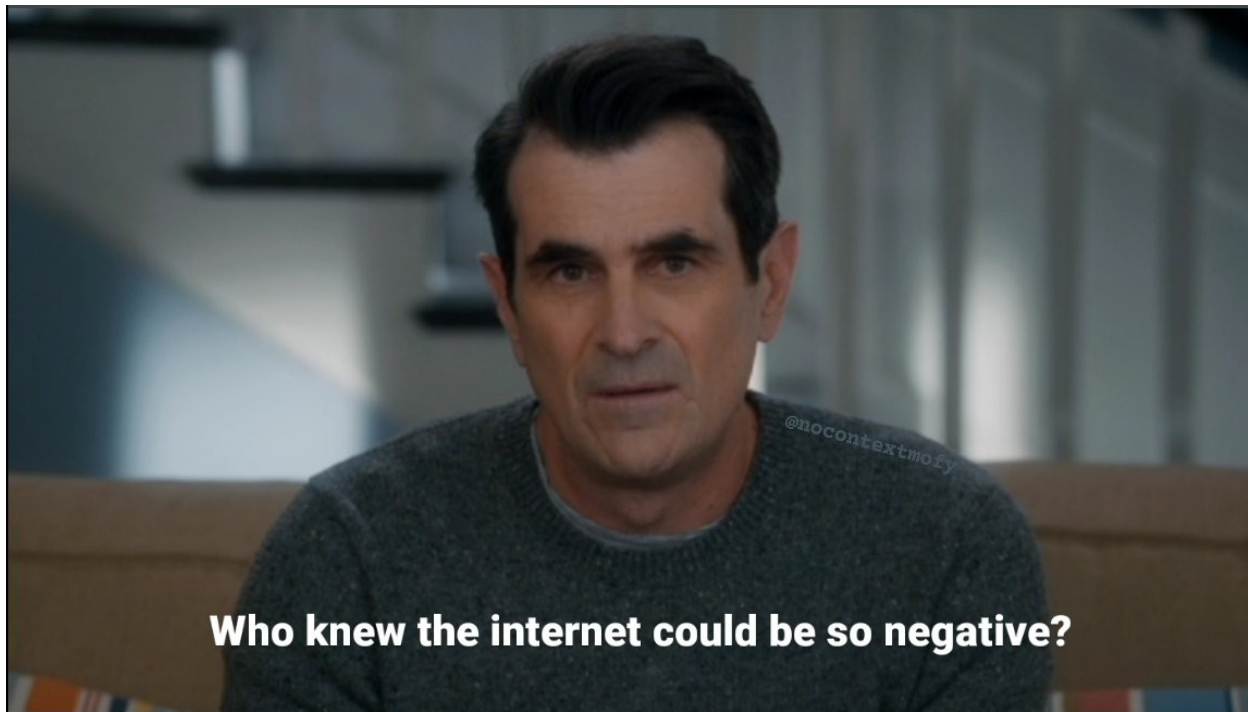

Lidé s více skills
využívají více online
příležitostí

Ti, kteří tráví více
času online, se
setkávají s více riziky

Více skilled lidé jsou
více ohroženi

Who knew the internet could be so negative?

vyšší úroveň digitálních
dovedností je spojena s
větším vystavením
rizikovému a potenciálně
škodlivému online
obsahu

(Donoso et al., 2020)

vyšší úroveň digitálních
dovedností je spojena s
větším vystavením
rizikovému a potenciálně
škodlivému online
obsahu

(Donoso et al., 2020)

specifické digitální
dovednosti by přitom
mohly působit jako
ochranné faktory proti
rizikům

(van Deursen, 2020;
van Deursen & Helsper, 2017)

ÚSKALÍ DOSAVADNÍHO VÝZKUMU

Limitované poznání

Nekonzistentní/ nevhodné měření digital skills

Jak byste se ptali respondentů na jejich digitální dovednosti? (např. na programování)

ÚSKALÍ DOSAVADNÍHO VÝZKUMU

Limitované poznání

Nekonzistentní/ nevhodné měření digital skills
(self-efficacy)

Vliv různých faktorů (III. Level digital divide)

Václav Maněna +1 • 14 dní

Bezpečnost dětí na netu

Nástěnka pro děti, rodiče, učitele a metodiky

Metodiky a materiály

Slovník kybermládeže
spajk.cz

Příručka IT bezpečnosti
spajk.cz

Jak jste na tom?

kybertest.cz
Kybertest.cz - Buďte na internetu v bezpečí

MQtester
mqtester.jsns.cz
MQtester - Změňte si mediální gramotnost

Je to reálná fotka, nebo dílo umělé inteligence?
irozhlas.cz

Portály

E-bezpečí
e-bezpeci.cz

Vzdělávací portál NÚKIB
osveta.nukib.cz

Knihy a publikace

Hry, sítě a porno
Michaela Štencová
HRY, SÍTĚ, PORNO
databazeknih.cz
Hry, sítě, porno

Svítilní děti

Pro děti

Okradou tě, ani nemrkněš
bezpecnost.nativecnc.cz
ani nemrkněš
Web plný stručných informací podvodech podaných zábavnou formou, která žáky baví.

Hey Pug!
dvojklík.cz
Hey Pug! Kyberbezpečnost pro děti jednoduše a hravě
Kyberbezpečnost pro děti

Děkuji za pozornost!

Mgr. et Mgr. Natálie Terčová

natalieterc@mail.muni.cz

Natalie Tercova

@NatalieTerc

Special thank you to João Rocha Gomes for his valuable input

ZDROJE

- Castells, M. (2002). The Internet galaxy: Reflections of the Internet, business, and society. Oxford: Oxford University Press.
 - Helsper, E.J., Schneider, L.S., van Deursen, A.J.A.M., & van Laar, E. (2020). The youth Digital Skills Indicator: Report on the conceptualisation and development of the ySKILLS digital skills measure. KU Leuven, Leuven: ySKILLS.
 - Henderson, D. (2021). How skills development can bridge a growing divide among workers. World Economic Forum
 - International Telecommunication Union (ITU) (2021). Measuring digital development: Facts and figures. Geneva, Switzerland: ITU Publications.
 - International Telecommunication Union (ITU) (2018). Measuring the Information Society report, Volume 1. Geneva, Switzerland: ITU Publications.
 - <https://www.statistikaamy.cz/2022/12/19/k-internetu-jsou-pripojeni-skoro-vsichni>
-
-